

8.5.2024

Jaana Mantere
Viljaluodonkuja 14
23450 LOKALAHTI
jaana.mantere@roche.com

Lausunto niittoilmoituksesta

Varsinais-Suomen ELY-keskus on vastaanottanut niittoa koskevan ilmoituksenne 18.04.2024 Uudenkaupungin vesialueilla 895-534-876-6, 895-514-876-2 ja 895-526-876-1. Työhön saa ryhtyä aikaisintaan 30 vuorokauden kuluttua siitä, kun ilmoitus on tehty sekä Varsinais-Suomen ELY-keskukseen että vesialueen omistajalle.

Työn toteutuksessa on otettava huomioon alla mainitut asiat.

ELY-keskus katsoo, että työn voi suorittaa ilman vesilupaa.

Niittojäte on sijoitettava niin, etteivät ne pääse missään vaiheessa tai olosuhteissa takaisin vesistöön. Myös niiton seurauksena irtoavat kasvien jätteet tulee kerätä mahdollisimman tarkkaan pois vedestä tai estää niiden ajautuminen muiden kiinteistöjen rannoille.

Suunniteltu hanke sijoittuu Natura-alueelle, mutta koska hankealueella niittämiseen on saatu ELY-keskuksen poikkeamislupapäätös VARELY/6418/2023, voidaan niitto toteuttaa suunnitelman mukaisesti, kuitenkin lupaehdon 2 ehdon mukaan lintujen pesimäkauden (1.4.–31.7.) ulkopuolella.

Ruoppausalue sijaitsee järjestäytymättömien osakaskuntien vesialueilla. Ruoppaustyöstä on ilmoitettava vesialueen omistajille vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen suorittamista. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle ilmoitus voidaan toimittaa julkaisemalla tieto ilmoituksesta valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla. Tieto ilmoituksesta on lisäksi julkaistava sen kunnan, jonka alueelle hanke sijoittuu tai sen vaikutukset ulottuvat. Ilmoittakaa mikäli haluatte tiedon ruoppauksesta yhteisillä vesialueella 895-534-876-6, 895-514-876-2 ja 895-526-876-1 julkaistavaksi valvontaviranomaisen verkkosivuilla. Toimitamme tiedon kuntaan julkaistavaksi heidän verkkosivuillaan.

Varsinais-Suomen ELY-keskus voi harkintansa mukaan tarkastaa toteutettuja ruoppauksia ja niittoja.

Lisätietoja: Ympäristöasioiden asiakaspalvelu p. 0295 020 900
ma–pe klo 9–16, pvm/mpm
ympariston.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi

Tämä ilmoitus on sähköisesti hyväksytty. Ilmoituksen on käsitellyt vesistöasiantuntija Roope Sippola.

TIEDOKSI

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Ruoppauksiin ja niittoihin liittyviä yleisiä ohjeita

1. Vesilain mukaisen luvan tarve (ilmoitus ei riitä)

Yli 500 m³ ruoppauksen tekeminen edellyttää aina aluehallintoviraston (AVI) luvan hakemista. Pienempikin toimenpide tai niitto voi tarvita luvan, jos hankkeesta aiheutuu vesilaissa tarkoitettuja haitallisia seurauksia yleisesti vesiympäristölle tai yksityiselle, joka ei anna toimenpiteelle kirjallista suostumusta.

2. Ilmoittaminen (ruoppaus- ja niittoilmoitus –lomake)

Vesilain mukaan ruoppauksesta ja kasvillisuuden niitosta on ilmoitettava ELY-keskukselle ja vesialueen omistajalle 30 vrk ennen toimenpiteen suorittamista. Vesialue on usein yhteisomistuksessa (osakaskunta).

Ruoppauksen toteuttaja on vastuussa hankkeen lainmukaisuudesta ja aiheuttamistaan haitallisista seurauksista. Ongelmien ja riitojen välttämiseksi on hyvä keskustella ja sopia hankkeesta lähinaapureiden ja vesialueen omistajan kanssa.

3. Selvitykset

Vastuu työn toteutuksesta ja valvonnasta sekä mahdollisista haitoista on ruoppaustyön teettäjällä. Riittäväällä ammattitaidolla tehty kunnollinen työn suunnittelu vähentää haittojen syntymistä.

- Selvitä omistamasi alueen rajat ennen kaikkea vesistöön nähden. Maa- ja vesialueen ”juridinen” raja kulkee vesialueen keskivedenkorkeudessa. Poikkeuksen tähän tekevät ne järvet, joiden keskivedenkorkeus on säädetty lupakäsittelyssä.

- Jos tonttisi edustalla on vesijättöä, se ei kuulu tilaan, ellei sitä ole lunastettu. Vesijätölle ei saa läjittää ilman omistajan suostumusta. Ruoppauksella ja läjityksellä ei tule muuttaa rantaviivan sijaintia.

- Varmista, että ruoppausalueella ei ole putkia tai kaapeleita.

- Selvitä kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta, tarvitseeko ruoppaus tai läjitys maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia lupia tai onko alueella kaavamääräys, joka rajoittaa rannan rakentamista.

- Pyydä tarjousta useammalta sellaiselta urakoitsijalta, joka on tehnyt onnistuneita ruoppaushankkeita aikaisemmin. Käy tarvittaessa tutustumassa onnistuneisiin kohteisiin. Pyydä urakoitsijan käymään paikalla ennen tarjouksen tekemistä. Ennen työn tilaamista on hyvä varmistaa, että urakoitsijalla on toiminnanvastuuvakuutus, joka kattaa esimerkiksi konerikosta tai jään peittämisestä aiheutuvan öljyvahingon. Muuten vahingon kustannukset voivat jäädä työn teettäjän maksettavaksi.

4. Työn ajankohta

Kasvillisuuden niitto tulee pääsääntöisesti tehdä lintujen pesinnän jälkeen 15.7.–30.4. Tehokkain niittoaika on heinä-elokuun vaihteessa.

Paras ajankohta ruoppauksen toteuttamiseen on syksy ja talvi, pienille ruoppauksille myös varhainen kevät. Samentumisen ja muiden ruoppauksesta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi ruoppaustyö tulisi ajoittaa virkistyskäyttökauden ulkopuolelle. Ruopata voi pääsääntöisesti 1.9.–30.4 välisenä aikana. Juurakoiden poistoa koskevat pääosin samat rajoitukset kuin ruoppauksia. Erityisten luontoarvojen takia ELY-keskus tai kunnan valvontaviranomainen voi rajoittaa työn tekemisen lyhyemmällekin ajalle.

5. Työn toteutus

Toimenpiteet tulee tehdä yhtäjaksoisesti loppuun asti.

Talviaikana jään päältä toteutettavissa ruoppauksissa ruoppausalue on merkittävä asianmukaisesti turvallisen jäällä liikkumisen varmistamiseksi.

Työssä on syytä pyrkiä siihen, että ruopattu alue syvenee ulapalle päin, jotta ei synny lietettä keräävää kuoppaa. Ruopatun alueen sivuluiskat eivät saa jäädä pystysuoriksi, vaan ne tulee luiskata maalajin edellyttämään kaltevuuteen. Muuten aiheutuu tarpeetonta vesialueen samentumista. Niittojäte tulee kerätä huolellisesti pois vedestä.

6. Ruoppausmassojen ja niittojätteiden sijoittaminen

Ruoppausmassoja tai niittojätteitä ei saa läjittää toisen maa-alueelle tai vesijätölle ilman omistajan suostumusta, eikä vesialueelle ilman aluehallintoviraston lupaa. Maalle läjitettäessä kasvijätteet ja ruoppausmassat tulee läjittää riittävän kauas rannasta niin, etteivät ne pääse takaisin vesistöön tulvan, aallokon tai sateen aikana. Vesijätölle tai kosteille ranta-alueille ei pidä omistajan luvallakaan läjittää ilman asianmukaista eroosiosuojausta.

Ruoppausmassoja tai niittojätteitä ei saa läjittää luonnonsuojelu- tai Natura-alueelle, arvokkaalle perinnebiotoopille tai arvokkaalle luontokohteelle eikä muinaismuistojen päälle.

Ruoppausmassoilla ei saa pienentää joen normaalia tulva-aluetta. Läjittämistä säilytettävien puiden juurille tulisi välttää. Myös pohjavesialueet ja juomavesikaivot rajoittavat sijoittamista. Läjitysalue ja työstä aiheutuneet jäljet on siistittävä ympäristöön sopivaksi.

7. Ruoppauksen haitat ja niiden välttäminen

Matalat rannat ja niihin usein liittyvät tulva-alueet ovat monimuotoisia elinympäristöjä, joiden lajisto voi kärsiä ruoppauksista tai kadota niiden takia kokonaan. Ruoppaustoimenpiteistä voi aiheutua myös veden samentumista, ravinteiden vapautumista pohjasedimentistä veteen, kalojen kutualueiden tuhoutumista, ranta-alueiden syöymistä ja sortumista sekä maiseman rumentumista. Ympäröi kohde tarvittaessa suojaverhoilla.

8. Pohjan peittäminen

Usein ruoppaukseen liittyy ruopatun alueen peittäminen suodatinkankaalla ja/tai soralla tai hiekalla. Peittämistä tehdään varsinkin, kun ruoppauksen seurauksena esille tulee samentumista aiheuttavaa hienoainesta, kuten savea. Alueen peittäminen tulee tehdä ympäröivää pohjaa mukaillen, jotta pohjaan ei synny kuoppaa eikä kohoumaa. Vesialueen täyttämiseen rannan omistajalla ei ole oikeutta, joten toimenpiteiden lainmukaisuus tulee erikseen varmistaa tai hakea lupa.

9. Ruoppausmenetelmät

- Ruoppaus suoritetaan yleisimmin kaivinkoneella. Pitkäpuomisilla koneilla ruoppaus voidaan tehdä rannalta käsin. Toinen vaihtoehto on kelluva kalusto tai jäältä ruoppaaminen.

- Pohjaliejun poistoon sopii myös imuruoppauskalusto. Imuruoppausta käytettäessä on oltava riittävä allas, johon liete pumpataan. Lietettä kertyy noin 10–20-kertainen määrä ruopattavaan tilavuuteen verrattuna. Viipymän (hienoaineksien laskeutumiseen seisovassa vedessä kuluva aika) tulee olla riittävä, jotta lietettä ei pääse valumaan takaisin vesialueelle. Imuruoppauskohteissa on tilaajan syytä olla paikalla koko työn ajan.

Ruoppaamiseen liittyviä vesilain säädöksiä:

Haitan poistaminen (ruoppaus, niitto): Vesilaki 2:6 §

Ilmoittamisvelvollisuus: Vesilaki 2:15 §, Valtioneuvoston asetus 4:30 §

Hankkeen vaikutuksiin perustuva luvantarve: Vesilaki 3:2 §

Hankkeen ehdoton luvantarve: Vesilaki 3:3 §

Haittojen minimointivelvoite: Vesilaki 2:7 §